

Hans Robert Schwencke
Dag Olav Haugen
Kjell Magne Baksaas
Tonny Stenheim
Erik Avlesen-Østli

Årsregnskapet

i teori og praksis

2021

Årsregnskapet i teori og praksis 2021

Hans Robert Schwencke • Dag Olav Haugen
Kjell Magne Baksaas • Tonny Stenheim • Erik Avlesen-Østli

Årsregnskapet i teori og praksis 2021

© Gyldendal Norsk Forlag AS 2022
23. utgave, 1. opplag 2022

ISBN 978-82-05-55876-2

Omslag: Gyldendal Akademisk
Sats: Tekstflyt AS
Times 10,5/13,5 pkt.
Papir: 80 g My Soll Matt
Trykk: Opolgraf, Polen

Alle henvendelser om boken kan rettes til
Gyldendal Akademisk
Postboks 6730 St. Olavs plass
0130 OSLO

www.gyldendal.no/akademisk
akademisk@gyldendal.no

Det må ikke kopieres fra denne boken i strid med åndsverkloven eller avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk. Kopiering i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

Forord

Kjære leser!

Denne boken om årsregnskapet er beregnet på deg som deltar i utarbeidelse, vurdering eller kontroll av årsregnskap i praksis, men boken er også velegnet i undervisning i årsregnskap på universitets- og høyskolenivå.

Et viktig siktemål med boken er å gi oversikt over og vise praktiske løsninger på de fleste problemstillinger knyttet til årsregnskapet. Boken er derfor oppdatert i henhold til norsk regnskapslovgivning og norske regnskapsstandarder. Boken er delt inn i flere deler. Den mest sentrale og omfattende delen er del IV, som omhandler utarbeidelsen av årsregnskap for aksjeselskaper.

Vi har lagt størst vekt på den regnskapsmessige behandlingen av de forskjellige balansepostene, men boken inneholder også omfattende kapitler om egenkapital og egenkapitaltransaksjoner, konsernregnskap, fusjon og fisjon. Skatteregler er omtalt i tilknytning til de aktuelle regnskapsspørsmålene. For mer inngående behandling av skattespørsmål viser vi til skatterettslitteraturen.

I enkelte tilfeller synes regnskapsreguleringen å være uklar når det gjelder regnskapsmessige løsninger, og da kan det noen ganger argumenteres for alternative løsninger. Vi gjør derfor leseren oppmerksom på at våre anbefalinger ikke alltid behøver å være de eneste akseptable eller i samsvar med det andre mener er riktig. Dessuten er enhver situasjon unik. Vi kan derfor ikke ta ansvar for eventuelle beslutninger som tas på grunnlag av innholdet i boken.

Det internasjonale regnskapsspråket IFRS har fått en mer framtrødende plass i Norge, både fordi norske foretak kan avlegge årsregnskapet etter IFRS eller forenklet IFRS, og fordi IFRS-reguleringen påvirker utarbeidelsen og forståelsen av ordinære norske regnskapsregler. I del VIII omtaler vi IFRS-reglene og reglene om forenklet IFRS.

På samme måte som tidligere, har også denne utgaven et eget nyhetskapittel. Kapittel 1 inneholder en oversikt over nyheter på det regnskapsrettslige, selskapsrettslige og skatterettslige området.

I årets utgave er endringer i regnskapsloven som trådte i kraft 1. juli 2021 behørig omtalt og effektene vurdert. Regnskapsloven har etter lovendringen implementert EUs konsoliderte regnskapsdirektiv fra 2013.

Boken revideres hvert år, slik at den er oppdatert foran hvert nytt årsoppgjør. I årets utgave er delårsregnskap inkludert som eget kapittel. I tillegg er klimarisiko og vedtatte og forventede endringer i krav til bærekraftsrapportering og annen ikke-finansiell rapportering omtalt. Vi foretar også en løpende videreutvikling av behandlingen av de ulike temaene boken dekker, og inkluderer nye temaer. Vi tar gjerne imot forslag (via forlaget) til forbedringer, emneutvidelser osv., og også tilbakemeldinger om eventuelle trykkfeil.

Vi gjør oppmerksom på at skatteskjemaer kan hentes på skatteetatens hjemmesider www.skatteetaten.no eller www.altinn.no, og at aktuelle lover er å finne på www.lovdata.no.

Desember 2021,
Forfatterne

Innhold

DEL I – NYHETER

- 1 **Nytt om regnskap, selskapsrett og skatt** 3
- 1.1 Koronapandemien 3
- 1.2 Vedtatte endringer i regnskapsloven 4
- 1.3 Foreslåtte endringer i regnskapsstandarder 10
- 1.4 Endringer i aksjelovgivningen 12
- 1.5 Skattelovgivningen (næringsbeskatning) 12
- 1.6 Åpenhetsloven 13

DEL II – FORMELLE REGULERINGER

- 2 **Årsregnskapets formål og brukergrupper** 17
- 3 **Plikten til å utarbeide årsregnskap** 20
- 3.1 Generelt om regnskapsplikten 20
- 3.1.1 Differensiering 22
- 3.1.2 Regnskapsår 31
- 3.1.3 Regnskapspliktens innhold 32
- 3.1.4 Oversikt over finansiell og ikke-finansiell rapportering 33
- 3.2 Avleggelse av årsregnskap etter spesiallovgivning og særskilte forskrifter 35
- 3.3 Oversikt over foretaksformer 38
- 4 **Formell behandlingsprosedyre og tidsfrister for årsregnskapet** 40
- 4.1 Prosedyre og tidsfrister for aksjeselskaper 40
- 4.2 Prosedyre og tidsfrister for andre foretak 46
- 5 **Distribusjon og tilgjengelighet av årsregnskapet** 48
- 5.1 Generelt for selskaper 48
- 6 **Regnskapsloven og god regnskapsskikk** 53
- 6.1 Regnskapsloven (17. juli 1998 nr. 56) 53
- 6.2 God regnskapsskikk og rettvise bilde 54
- 6.2.1 God regnskapsskikk som rettslig standard 54
- 6.2.2 Norske regnskapsstandarder 54
- 6.2.3 Kravet til rettvise bilde. Overstyring av regnskapsloven 59

- 6.3 Internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) og regnskapslovens «tosporede» system 60

DEL III – PLANLEGGING OG FORBEREDENDE ARBEIDER

- 7 Skatteplanlegging og regnskapsplanlegging 65
  - 7.1 Definisjoner 65
    - 7.1.1 Hva er skatteplanlegging? 65
    - 7.1.2 Hva er regnskapsplanlegging? 66
  - 7.2 Sammenheng mellom skatteplanlegging og regnskapsplanlegging 66
  - 7.3 Skatteplanlegging i selskapet 67
    - 7.3.1 Handlinger (transaksjoner) som må gjennomføres før årsskiftet 68
    - 7.3.2 Handlinger som gjennomføres i årsoppgjøret 70
  - 7.4 Skatteplanlegging ved utdelinger til aksjonærene 70
    - 7.4.1 Utdeling til private aksjonærer 70
    - 7.4.2 Forholdet mellom skattemessig og aksjerettslig utbytte 73
    - 7.4.3 Utdelinger når eierne er selskap 78
  - 7.5 Regnskapsplanlegging 79
    - 7.5.1 Handlinger for å påvirke regnskapsmessig resultat 79
    - 7.5.2 Handlinger som bare påvirker egenkapitalandelen (egenkapitalprosenten) 84
    - 7.5.3 Motregning av fordringer og gjeld 85
  - 7.6 Planlegging i konsernforhold 85
    - 7.6.1 Innledning 85
    - 7.6.2 Skatteplanlegging 86
    - 7.6.3 Regnskapsplanlegging og utbytteplanlegging i morselskapet 90
    - 7.6.4 Organisering av eiendeler/virksomheter 92

DEL IV – UTARBEIDELSE AV ÅRSREGNSKAPET

GENERELLE KRAV TIL ÅRSREGNSKAPET

- 8 Årsregnskapets kvalitetskrav, hovedelementer og målemodeller 99
  - 8.1 Innledning 99
  - 8.2 Kvalitetskrav til årsregnskapet 100
  - 8.3 Årsregnskapets hovedelementer – innregningskriterier 102
    - 8.3.1 Innledning 102
    - 8.3.2 Eiendeler 103
    - 8.3.3 Forpliktelse 106
    - 8.3.4 Egenkapital 108
    - 8.3.5 Innregningskriterier 109
    - 8.3.6 Inntekter og kostnader 110
  - 8.4 Målegrunnlag og målemodeller 114

9	Grunnleggende regnskapsprinsipper	117
9.1	Innledning	117
9.2	Transaksjonsprinsippet	119
9.2.1	Kontinuitetsgjennomskjæring	120
9.3	Opptjeningsprinsippet	125
9.4	Sammenstillingsprinsippet	126
9.5	Forsiktighetsprinsippet	127
9.6	Sikring	128
9.7	Prinsippet om «beste estimat»	129
9.8	Kongruens	130
9.9	Konsistens	130
9.10	Fortsatt drift	132
9.11	Vesentlighetsprinsippet	134

BALANSEN

10	Årsregnskapet – klassifisering og presentasjon	136
10.1	Innledning	136
10.2	Balansen – Klassifisering og presentasjon	137
10.2.1	Generelt om eiendeler	138
10.2.2	Generelt om forpliktelser	139
10.2.3	Kriteriene for skille mellom kortsiktige og langsiktige balanseposter	139
10.2.4	Brutto- eller nettopresentasjon i balansen	142
10.3	Resultatregnskapet – klassifisering og presentasjon	148
10.3.1	Oppstillingsplanen	148
10.3.2	Brutto- eller nettopresentasjon i resultatregnskapet	153
10.3.3	Avvikling og avhendelse av virksomhet	154
10.4	Prinsippendringer og vesentlige feil	156
10.4.1	Endring av regnskapsprinsipp	156
10.4.2	Korreksjon av feil fra tidligere år	159
10.4.3	Korreksjon av regnskapsestimer	160
10.5	Sammenligningstall og proformaregnskaper	161
10.5.1	Endring av sammenligningstall	161
10.5.2	Proformainformasjon	164
10.5.3	Endring av regnskapsår	165
10.5.4	Oversikt over endring av sammenligningstall og noteinformasjon	166
11	Hendelser etter balansedagen	167
11.1	Skjæringsdato for hendelser etter balansedagen	167
11.2	Hendelser etter balansedagen med og uten regnskapsmessig konsekvens	169
11.2.1	Eksempler	169
11.3	Regnskapsmessig behandling av utbytte	172
11.4	Fortsatt drift	173

INNHold

- 12 **Virkelig verdi** 174
  - 12.1 Innledning 174
  - 12.2 Virkelig verdi i god regnskapsskikk 174
    - 12.2.1 Virkelig verdi i transaksjoner 175
    - 12.2.2 Virkelig verdi som markedsverdi 177
    - 12.2.3 Virkelig verdi ved verdifall 177
    - 12.2.4 Andre bestemmelser om virkelig verdi 178
    - 12.2.5 Forskjellig innhold i virkelig verdibegrepet 178
    - 12.2.6 Bruken av virkelig verdi i IFRS 179
  - 12.3 Definisjon av virkelig verdi 181
  - 12.4 Måling av virkelig verdi 186
    - 12.4.1 Måling etter IFRS 13 186
  - 12.5 Verdssettelse av ikke-børsnoterte foretak 193
    - 12.5.1 Avkastningsverdimetoden 193
    - 12.5.2 Verdssettelse av aksjer basert på substansverdi 203
    - 12.5.3 Multipelbasert verdssettelse av aksjer 204
- 13 **Finansielle instrumenter og sikring** 206
  - 13.1 Innledning og definisjon 206
  - 13.2 Regnskapsføring av finansielle instrumenter 207
    - 13.2.1 Innledning 207
  - 13.3 Finansielle derivater 209
    - 13.3.1 Innledning 209
    - 13.3.2 Terminkontrakter 210
    - 13.3.3 Regnskapsføring av opsjoner 213
    - 13.3.4 Konvertibel obligasjon (eksempel på innebygd derivat) 214
    - 13.3.5 Renteswap (rentebytteavtaler) 215
  - 13.4 Sikring 218
    - 13.4.1 Generelt om sikringsbøkføring 218
    - 13.4.2 Regnskapsføring ved sikring 223
    - 13.4.3 Opphør av sikring 232
    - 13.4.4 Rebalansering av sikring 235
    - 13.4.5 Endringer i referanserente 235
  - 13.5 Noteopplysninger 237
- 14 **Nedskrivninger av anleggsmidler** 238
  - 14.1 Innledning og definisjoner 238
  - 14.2 Nedskrivningsplikten 239
  - 14.3 Reversering av nedskrivninger 263
  - 14.4 Presentasjon og noteopplysninger 267
- 15 **Immaterielle eiendeler** 268
  - 15.1 Definisjoner og spesifikasjonskrav 268
  - 15.2 Goodwill 269
    - 15.2.1 Definisjon av goodwill 269

15.2.2	Avskrivning av goodwill	270
15.2.3	Nedskrivning av goodwill	274
15.3	Andre immaterielle eiendeler	275
15.3.1	Regnskapsstandarder og lovgivning	275
15.3.2	Definisjon av immaterielle eiendeler	277
15.3.3	Avgrensning av immaterielle eiendeler mot andre eiendeler	280
15.3.4	Balanseføring og måling av anskaffelseskost	281
15.3.5	Eksempler på regnskapsmessig behandling av immaterielle eiendeler	290
15.3.6	Digitale eiendeler – immaterielle eiendeler eller varer?	294
15.3.7	Grensen mellom vedlikehold og påkostning	300
15.3.8	Avskrivning av immaterielle eiendeler	301
15.3.9	Nedskrivning av immaterielle eiendeler	303
15.3.10	Avgang av immaterielle eiendeler	303
15.4	Noteopplysninger	303
16	Varige driftsmidler	304
16.1	Definisjon, presentasjon og klassifisering	304
16.1.1	Regnskapslov og regnskapsstandarder	304
16.1.2	Spesifikasjon og klassifisering	305
16.2	Balanseføring eller direkte kostnadsføring av nyanskaffelser	312
16.3	Anskaffelseskost	313
16.4	Avskrivninger	320
16.4.1	Avskrivningsplanen	320
16.4.2	Avskrivningsgrunnlaget	321
16.4.3	Avskrivningstiden	323
16.4.4	Avskrivningsmetoder	325
16.5	Endring av avskrivningsplan	329
16.6	Driftsmidler som består av enkeltdeleer med ulik levetid	333
16.6.1	Innledning	333
16.6.2	Ikke dekomponering	333
16.6.3	Dekomponering	340
16.6.4	Ikke dekomponering	346
16.6.5	Oppsummering av sammenhengen mellom avskrivninger og vedlikehold/ påkostning	347
16.6.6	Oppsummering av fordeler og ulemper med dekomponering sammenlignet med ikke dekomponering	350
16.6.7	Overgang til dekomponering	351
16.7	Nedskrivninger	352
16.8	Avgang	352
16.8.1	Noteopplysninger om varige driftsmidler, avskrivninger osv. (jf. rskl. §§ 7-12, 7-13 og 7-39 første og annet ledd)	353
17	Leide (leasede) driftsmidler	354
17.1	Definisjon, presentasjon og klassifisering	354
17.2	Skillet mellom finansielle og operasjonelle leieavtaler	356

INNHold

- 17.2.1 Praktiske eksempler på regnskapsmessig klassifisering av leieavtaler 356
- 17.3 Nærmere om regnskapsmessig behandling og presentasjon av leieavtaler 360
  - 17.3.1 Finansielle leieavtaler 360
  - 17.3.2 Operasjonelle leieavtaler 364
- 17.4 Regnskapsmessig behandling av salg av driftsmidler med tilbakeleieavtaler 365
- 17.5 Noteopplysninger 366

- 18 Langsiktige investeringer i aksjer og andeler 367**
  - 18.1 Definisjoner og spesifikasjonskrav 367
    - 18.1.1 Aksjer og andeler i datterselskap 369
    - 18.1.2 Aksjer og andeler i felleskontrollert virksomhet 370
    - 18.1.3 Aksjer og andeler i tilknyttede selskaper 371
    - 18.1.4 Andre langsiktige investeringer i aksjer og andeler 372
  - 18.2 Anskaffelseskost og tidspunkt 373
    - 18.2.1 Anskaffelseskost 373
    - 18.2.2 Anskaffelsestidspunkt 381
  - 18.3 Metoder for regnskapsmessig behandling 383
  - 18.4 Kostmetoden 385
    - 18.4.1 Aksjer 385
    - 18.4.2 Spesielt om konsernbidrag ved bruk av kostmetoden 393
    - 18.4.3 Andeler 398
  - 18.5 Egenkapitalmetoden 399
    - 18.5.1 Aksjer 399
    - 18.5.2 Andeler 404
  - 18.6 Bruttometoden 406
  - 18.7 Andre problemstillinger i tilknytning til egenkapitalmetoden og bruttometoden 408
  - 18.8 Nedskrivning 418
    - 18.8.1 Aksjer i datterselskap, tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet 418
    - 18.8.2 Andre langsiktige aksjeinvesteringer 422
    - 18.8.3 Langsiktige fordringer på datterselskap, tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet 422
  - 18.9 Avgang 423
  - 18.10 Noteopplysninger 424

- 19 Langsiktige fordringer 425**
  - 19.1 Definisjoner og spesifikasjonskrav 425
  - 19.2 Regnskapsmessig behandling 426
  - 19.3 Spesielt om lån til aksjonærer og konsernselskaper 429
    - 19.3.1 Lån til personlige aksjonærer og selskapsaksjonærer utenfor konsern 429
    - 19.3.2 Lån til personlig aksjonær er skattepliktig utbytte 434
    - 19.3.3 Lån til konsernselskaper 435
  - 19.4 Noteopplysninger 436

20	Varer	437
20.1	Definisjon og spesifikasjonskrav	437
20.2	Vurdering av varer	439
20.2.1	Laveste verdis prinsipp	439
20.2.2	Anskaffelseskost	439
20.2.3	Virkelig verdi	447
20.3	Noteopplysninger	451
21	Anleggskontrakter (langsiktige tilvirkningskontrakter)	452
21.1	Definisjoner og spesifikasjonskrav	452
21.2	Løpende avregningsmetode	454
21.3	Avsetning for forventet tap	462
21.4	Vesentlige forskudds- eller etterskuddsbetalinger	463
21.5	Prosjekter i egen regi	464
21.6	Noteopplysninger	466
22	Fordringer (omløpsmidler)	467
22.1	Definisjoner og spesifikasjonskrav	467
22.2	Kundefordringer og avsetning til tap på fordringer	468
22.3	Andre fordringer	476
22.4	Krav på aksjeinnskudd	479
22.5	Noteopplysninger	479
23	Kortsiktige investeringer	480
23.1	Definisjoner og spesifikasjonskrav	480
23.2	Anskaffelseskost	483
23.2.1	Tilordning av anskaffelseskost	483
23.3	Verdsettelse	485
23.3.1	Kostmetoden	485
23.3.2	Markedsverdiprinsippet	487
23.3.3	Laveste verdi på porteføljenivå (porteføljevurdering)	489
23.3.4	Omklassifisering	489
23.4	Noteopplysninger	490
24	Bankinnskudd, kontanter og lignende	491
24.1	Definisjoner og spesifikasjonskrav	491
24.2	Bankinnskudd, kontanter mv.	491
24.3	Kontantekvivalenter	493
24.4	Noteopplysninger	493
25	Egenkapital og egenkapitaltransaksjoner	494
25.1	Definisjoner og spesifikasjonskrav	494
25.2	Enkelte bestemmelser i aksjelovgivningen	496
25.2.1	Aksjelovgivningens hovedregler om egenkapitalens størrelse	497
25.2.2	Teknisk utbytteramme	500

INNHold

- 25.3 Innskutt egenkapital 501
  - 25.3.1 Aksjekapital 501
  - 25.3.2 Kapitalendringer som ikke er registrert ved årsskiftet 501
  - 25.3.3 Overkurs 502
  - 25.3.4 Annen innskutt egenkapital 502
- 25.4 Opptjent egenkapital 504
  - 25.4.1 Generelt om opptjent egenkapital 504
  - 25.4.2 Fond for urealiserte gevinster (FUG) 504
  - 25.4.3 Fond for vurderingsforskjeller (FFV) 506
  - 25.4.4 Annen egenkapital 508
  - 25.4.5 Udekket tap 508
- 25.5 Disponering av årsresultatet mv. 508
  - 25.5.1 Generelt 508
  - 25.5.2 Utbytte og utbytteramme 510
- 25.6 Stiftelse av aksjeselskap 522
- 25.7 Forhøyelse av aksjekapitalen 526
- 25.8 Nedsettelse av aksjekapitalen 530
  - 25.8.1 Kapitalnedsettelse til dekning av tap 531
  - 25.8.2 Kapitalnedsettelse med utdeling til aksjonærene 531
- 25.9 Egne aksjer 535
  - 25.9.1 Kjøp av egne aksjer 535
  - 25.9.2 Salg av egne aksjer 537
  - 25.9.3 Sletting av egne aksjer 539
  - 25.9.4 Egenkapital i NUF 539
- 25.10 Noteopplysninger 540

- 26 Pensjoner 541**
  - 26.1 Definisjoner og spesifikasjonskrav 541
  - 26.2 Nærmere om ulike pensjonsordninger 543
  - 26.3 Regnskapsmessig behandling 547
    - 26.3.1 Regnskapsmessig behandling av ytelsesbasert pensjon 547
    - 26.3.2 Forutsetninger for beregning av pensjonskostnad og netto pensjonsforpliktelse 549
    - 26.3.3 Nærmere om regnskapsmessig behandling av ytelsesbasert pensjon 554
    - 26.3.4 Andre pensjonsordninger 569
    - 26.3.5 Første gangs balanseføring av pensjonsordninger i regnskapet 571
    - 26.3.6 Regnskapsmessig behandling av innskuddsordninger 571
  - 26.4 Endringer i pensjonsordninger 574
  - 26.5 Hybride pensjonsordninger 576
  - 26.6 Noteopplysninger 579

- 27 Skatter 580**
  - 27.1 Definisjoner og spesifikasjonskrav 580
    - 27.1.1 Sammenheng mellom regnskapsmessig resultat og årets skatter 580
    - 27.1.2 Utsatt skatt/skattefordel i balansen 582

27.2	Framgangsmåte ved beregning av utsatt skatt/skattefordel i balansen	583
27.3	Beregning av midlertidige forskjeller	584
27.3.1	Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller	585
27.3.2	Midlertidige forskjeller – skjematisk framstilling	587
27.4	Midlertidige forskjeller som ikke skal gå inn i beregningsgrunnlaget for utsatt skatt	594
27.5	Utligning av skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller	596
27.5.1	Reversering av midlertidige forskjeller	596
27.5.2	Utligning av midlertidige forskjeller	597
27.6	Beregning og presentasjon av utsatt skatt/skattefordel i balansen	601
27.6.1	Vurdering av utsatt skattefordel	601
27.6.2	Nettopresentasjon	608
27.7	Nærmere om beregning av skattekostnaden	608
27.7.1	Grunnlaget for beregning av skattekostnaden	608
27.7.2	For lite/mye betalt skatt	612
27.7.3	Betalbar skatt (i resultatregnskapet og i balansen)	613
27.7.4	Konsekvensen på årsresultat og egenkapital når utsatt skattefordel ikke balanseføres	615
27.8	Spesielle problemstillinger	617
27.8.1	Direkte balanseføring av utsatt skatt/midlertidige forskjeller	617
27.8.2	Fordring/gjeld oppstått ved konsernfusjon (trekantfusjon)	620
27.8.3	Regnskapsmessig behandling av konserninterne overføringer	621
27.8.4	Selskap som mottar konsernbidrag som føres direkte mot egenkapitalen	623
27.9	Noteopplysninger	625
28	Annen langsiktig gjeld	626
28.1	Regnskapsføring av annen langsiktig gjeld	626
28.2	Konvertible lån og andre lån på særlige vilkår	630
28.3	Obligasjonslån	632
28.4	Gjeld til kredittinstitusjoner	632
28.5	Langsiktig gjeld til selskap i samme konsern	633
28.6	Ansvarlig lånekapital	633
28.7	Noteopplysninger	634
29	Usikre forpliktelser og betingede eiendeler	635
29.1	Definisjoner og spesifikasjonskrav	635
29.2	Regler for regnskapsføring	636
29.2.1	Usikre forpliktelser	636
29.2.2	Betingede eiendeler	637
29.3	Beregning av usikre forpliktelser	637
29.4	Eksempler på avsetninger	641
29.4.1	Avsetning til garantiansvar	642
29.4.2	Avsetning til tapskontrakter	647
29.4.3	Avsetning til restruktureringsutgifter	648
29.4.4	Avvikling og avhendelse av virksomhet	649

INNHold

- 29.4.5 Sluttvederlag 650
- 29.4.6 Utgifter til fjerning og opprydding 650
- 29.4.7 Periodisk vedlikehold 651
- 29.4.8 Avsetning til andre forpliktelser 652
- 29.5 Noteopplysninger 653

- 30 Kortsiktig gjeld 654**
- 30.1 Definisjon og spesifikasjonskrav 654
- 30.2 Konvertible lån, sertifikatlån og gjeld til kredittinstitusjoner 656
  - 30.2.1 Konvertible lån 656
  - 30.2.2 Sertifikatlån 656
  - 30.2.3 Gjeld til kredittinstitusjoner 656
- 30.3 Leverandørgjeld 657
- 30.4 Betalbar skatt 659
- 30.5 Skattetrekk og skyldige offentlige avgifter 659
- 30.6 Annen kortsiktig gjeld 660
  - 30.6.1 Forskudd fra kunder 661
  - 30.6.2 Gjeld til ansatte og aksjonærer 661
  - 30.6.3 Gjeld til selskap i samme konsern 661
  - 30.6.4 Påløpt lønn, ferielønn osv. 662
  - 30.6.5 Påløpt kostnad og forskuddsbetalt inntekt 663
  - 30.6.6 Uopptjent inntekt 664
  - 30.6.7 Avsetning for forpliktelser 664
- 30.7 Noteopplysninger 664

ÅRSREGNSKAPET FORØVRIG

- 31 Inntekter 665**
- 31.1 Innledning 665
- 31.2 Salgsinntekter 665
  - 31.2.1 Definisjoner og spesifikasjonskrav 665
  - 31.2.2 Generelt om opptjening av inntekt 666
  - 31.2.3 Nærmere om transaksjonstidspunktet 667
  - 31.2.4 Uopptjent inntekt 678
  - 31.2.5 Brutto- eller nettoføring av inntekt 681
  - 31.2.6 Måling av transaksjonsvederlag 683
  - 31.2.7 Salgstransaksjon med flere elementer 688
  - 31.2.8 Bytteavtaler 693
- 31.3 Andre driftsinntekter 694
  - 31.3.1 Offentlige tilskudd/refusjoner 694
  - 31.3.2 Leieinntekter 698
  - 31.3.3 Andre driftsrelaterte inntekter 699
  - 31.3.4 Gevinst ved avgang av anleggsmidler 699
  - 31.3.5 Gjeldsettergivelse 701

31.4	Finansinntekter	701
31.4.1	Spesifikasjonskrav	701
31.4.2	Periodisering	703
31.5	Gjennomgående utbytte og konsernbidrag	704
31.6	Noteopplysninger	706
32	Kostnader	708
32.1	Innledning	708
32.2	Driftskostnader	708
32.2.1	Spesifikasjonskrav etter art	708
32.2.2	Endring i beholdningen av varer under tilvirkning og ferdig tilvirkede varer	710
32.2.3	Endring i beholdning av egentilvirkede anleggsmidler	710
32.2.4	Varekostnad	711
32.2.5	Lønnskostnad	712
32.2.6	Avskrivning på og nedskrivning av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	714
32.2.7	Annen driftskostnad	714
32.3	Finanskostnader	716
32.3.1	Spesifikasjonskrav	716
32.4	Noteopplysninger	718
33	Aksjeverdibasert betaling	719
33.1	Regnskapsføring av opsjoner til ansatte med oppgjør i aksjer	719
33.2	Oppgjør i kontanter eller valgdgang	727
33.3	Aksjeverdibasert betaling i konsernforhold	730
33.4	Endring eller kansellering av opsjonsordninger	731
33.5	Aksjeverdibasert betaling til andre enn ansatte	731
33.6	Noteopplysninger	732
34	Valuta	733
34.1	Innledning	733
34.2	Oversikt over regulering i lov og standard	733
34.3	Regnskapsvaluta, funksjonell valuta, presentasjonsvaluta og utenlandsk valuta	734
34.3.1	Oversikt over valutabegreper	734
34.3.2	Fastsetting av funksjonell valuta	734
34.3.3	Funksjonell valuta i utenlandsk virksomhet	736
34.3.4	Regnskapsvaluta og konsern	736
34.4	Valutakursdifferanser versus omregningsdifferanser	737
34.5	Transaksjoner og poster i utenlandsk valuta	738
34.5.1	Transaksjoner og førstegangsinnregning	738
34.5.2	Etterfølgende måling	738
34.6	Omregning til presentasjonsvaluta og omregningsdifferanser	743
34.6.1	Omregning av valuta i utenlandske enheter – generelt	743
34.6.2	Omregning av valuta i konsernforhold	743

INNHold

34.7	Fordringer og gjeld på utenlandsk enhet	746
34.8	Endring av regnskapsvaluta	747
34.9	Tilleggsopplysninger	748
35	Noter til årsregnskapet	750
35.1	Generelt om noteopplysninger	750
35.1.1	Koronapandemien	751
35.1.2	Opplysninger om skjønnsutøvelse	752
35.1.3	Omtale i note og/eller årsberetning	754
35.1.4	Usikkerhet om fortsatt drift	754
35.1.5	Noteopplysninger som «ikke er av betydning»	755
35.1.6	Obligatoriske noteopplysninger	756
35.1.7	Rettvisende bilde	756
35.1.8	Klimarisiko	757
35.1.9	Rekkefølge	758
35.1.10	Bruttopresentasjon	758
35.1.11	Sammenligningstall	760
35.2	Noteopplysninger om regnskapsprinsipper og konsolideringsprinsipper	760
35.2.1	Regnskapsprinsipper	760
35.2.2	Konsolideringsprinsipper	765
35.3	Generelt om de konkrete kravene til noteopplysninger	767
35.3.1	Regnskapslovens krav	767
35.3.2	Krav i henhold til regnskapsstandarder	768
35.4	Konkrete krav til noteopplysninger i regnskapsloven og regnskapsstandarder	769
35.4.1	Immaterielle eiendeler (rskl. § 7-12 og § 7-14/ § 7-39 og NRS 19 Immaterielle eiendeler)	769
35.4.2	Varige driftsmidler (rskl. § 7-12 og § 7-13/§ 7-39)	773
35.4.3	Finansielle anleggsmidler (rskl. § 7-15 og § 7-16/§ 7-36, NRS(F) Investering i tilknyttet selskap og deltakelse i felleskontrollert virksomhet)	781
35.4.4	Andre investeringer i aksjer eller andeler (rskl. § 7-17/§ 7-37)	784
35.4.5	Varer (rskl. § 7-10 og NRS 1 Varer)	786
35.4.6	Langsiktige tilvirkningskontrakter (rskl. § 7-9 og NRS 2 Anleggskontrakter)	788
35.4.7	Fordringer (rskl. § 7-19/§ 7-40)	789
35.4.8	Lån og sikkerhetsstillelse til nærstående parter (rskl. § 7-32/rskl. § 7-45)	790
35.4.9	Konsernmellomværende mv. (rskl. § 7-22 og § 7-36)	792
35.4.10	Transaksjoner med nærstående parter (rskl. § 7-30b)	792
35.4.11	Store enkelttransaksjoner (rskl. § 7-6)	796
35.4.12	Egenkapital (rskl. § 7-25)	797
35.4.13	Egne aksjer (rskl. § 7-27/§ 7-42)	799
35.4.14	Antall aksjer, aksjeeiere mv. (rskl. § 7-26/§ 7-42)	801
35.4.15	Skatt (rskl. § 7-23 og NRS(F) Resultatskatt)	802
35.4.16	Pensjoner (NRS 6 Pensjonskostnader)	808

35.4.17	Usikre forpliktelser (rskl. § 7-33, NRS 13 Usikre forpliktelser og betingede eiendeler)	811
35.4.18	Gjeld (rskl. § 7-21/§ 7-40)	816
35.4.19	Pantstillelser, garantier mv. (div. bestemmelser)	819
35.4.20	Virksomhetsområder (rskl. § 7-8)	821
35.4.21	Offentlige tilskudd (NRS 4 Offentlige tilskudd)	821
35.4.22	Lønnskostnader (rskl. § 7-11/§ 7-38)	823
35.4.23	Aksjeverdivasert betaling (rskl. § 7-11a)	823
35.4.24	Ytelser til ledende ansatte mv. (rskl. § 7-31/§ 7-31b/§ 7-44)	824
35.4.25	Godtgjørelse til revisor (rskl. § 7-31a/§ 7-44)	831
35.4.26	Antall ansatte (rskl. § 7-30/§ 7-43)	832
35.4.27	Særlige poster (rskl. § 7-24/§ 7-41 og NRS 5 Spesifikasjon av særlige poster mv.)	832
35.4.28	Sammenslåing av poster (rskl. § 7-7)	833
35.4.29	Finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser (sikring) (rskl. § 7-5 og NRS 18 Finansielle eiendeler og forpliktelser)	834
35.4.30	Valuta (NRS 20 Transaksjoner og regnskap i utenlandsk valuta)	835
35.4.31	Kontantstrømoppstilling (NRS(F) Kontantstrømoppstilling)	836
36	Kontantstrømoppstilling	838
36.1	Lovgivningens krav og god regnskapsskikk	838
36.2	Kontanter og kontantekvivalenter	839
36.3	Brutto/netto rapportering	840
36.4	Inndeling av kontantstrømoppstillingen	841
36.4.1	Hovedinndelingen	841
36.4.2	Den direkte og den indirekte modellen	843
36.5	Ikke-kontantransaksjoner	845
36.6	Sammenlignbare tall	848
36.7	Kontantstrømoppstilling i konsernregnskapet	848
36.8	Tilleggsopplysninger	851
36.9	Praktisk utarbeiding av kontantstrømoppstilling	851
36.10	Presentasjon av kontantstrømoppstillingen	856
37	Årsberetning	860
37.1	Generelt om årsberetning	860
37.2	Krav til årsberetningens innhold	862
37.2.1	Opplysninger om arten av virksomheten og hvor virksomheten drives	864
37.2.2	Rettvisende oversikt	865
37.2.3	Redegjørelse om foretakets framtidsutsikter	868
37.2.4	Opplysninger om finansiell risiko	870
37.2.5	Redegjørelse om forutsetningen om fortsatt drift	872
37.2.6	Forslag til anvendelse av overskudd eller dekning av tap	875
37.2.7	Opplysninger om arbeidsmiljøet	875
37.2.8	Redegjørelse om opplysninger om likestilling og tiltak mot diskriminering	876

INNHold

- 37.2.9 Opplysninger om ytre miljøvirkninger 877
- 37.2.10 Forsikring for styremedlemmer og daglig leder 878
- 37.2.11 Presisering av at årsberetningen også omfatter konsernet 878
- 37.2.12 Aksjeeierforhold i børsnoterte foretak 879
- 37.2.13 Lederlønsrapport i børsnoterte foretak 879
- 37.3 Opplysninger om foretaksstyring i børsnoterte foretak 880
- 37.4 Opplysninger om samfunnsansvar i store foretak 881
- 37.5 Opplysninger om land-for-land-rapportering 885
- 37.6 Andre opplysninger 885

SPESIELLE REGNSKAPSEMNER

- 38 Fusjon 886**
  - 38.1 Generelt om fusjon 886
  - 38.2 Selskapsrettslig klassifisering 886
    - 38.2.1 «Ordinære» fusjoner 887
    - 38.2.2 Fusjon mellom selskaper med samme eier 888
    - 38.2.3 Fusjon mellom morselskap og heleid datterselskap 888
  - 38.3 Regnskapsmessig behandling – transaksjon, selskapskontinuitet eller konsernkontinuitet? 889
  - 38.4 Horisontale fusjoner som er oppkjøp (transaksjon) 891
    - 38.4.1 Hovedtrekk i oppkjøpsmetoden 892
    - 38.4.2 Omvendt overtakelse 893
    - 38.4.3 Nærmere om oppkjøpstidspunktet 895
    - 38.4.4 Eksempler på fusjon som er transaksjon 896
  - 38.5 Selskapskontinuitet ved horisontale fusjoner 901
  - 38.6 Fusjoner mellom morselskap og datterselskap (vertikale) 906
    - 38.6.1 Heleid datterselskap innfusjoneres i morselskap 906
    - 38.6.2 Morselskap innfusjoneres i datterselskap 910
    - 38.6.3 Deleid datterselskap innfusjoneres i morselskap 912
  - 38.7 Konsernfusjon (Trekantfusjon) 917
  - 38.8 Oppskrivning av pålydende ved fusjon 927
    - 38.8.1 Opptaksfusjon 928
    - 38.8.2 Konsernfusjon med delt vederlag 928
  - 38.9 Kan fusjoner gi grunnlag for høyere utbytteutdeling? 928
  - 38.10 Sammenligningstall og proforma informasjon 929
  - 38.11 Prinsippendring i fusjonsåret 930
    - 38.11.1 Fusjon som er en transaksjon 931
    - 38.11.2 Kontinuitetsfusjoner 931
  - 38.12 Årsregnskap for overdragende selskap 931
    - 38.12.1 Hvem skal underskrive årsregnskapet? 932
  - 38.13 Noteopplysninger 932
  - 38.14 Skattemessig behandling 933

39	Fisjon	934
39.1	Generelt om fisjon	934
39.2	Selskapsrettslig klassifisering	935
39.3	Regnskapsmessig behandling – transaksjon eller kontinuitet	940
39.3.1	Overordnet regnskapsregulering	940
39.3.2	Transaksjon eller kontinuitet	940
39.3.3	Jevndeling, skjevdeling og metodeanvendelse	942
39.3.4	Rene fisjoner	943
39.3.5	Fordeling av egenkapitalposter i det overdragende selskapet	952
39.3.6	Fordeling av egenkapitalposter i det overtakende selskapet	954
39.3.7	Planlegging av den regnskapsmessige gjennomføringen av fisjonen	958
39.3.8	Etablering av mellomværende ved fisjon	959
39.3.9	Fisjonstidspunkt	960
39.3.10	Skattemessig behandling	962
39.4	Noteopplysninger	964
40	Konsernregnskap	966
40.1	Innledning	966
40.2	Konsernregnskapspliktens omfang	967
40.3	Stiftelse av datterselskap	978
40.4	Interne transaksjoner, fortjeneste og tap	981
40.4.1	Innledning	981
40.4.2	Interne transaksjoner/mellomværender	982
40.4.3	Interne fortjenester og tap	985
40.5	Minoritetsinteresser	992
40.6	Regnskapsmessig behandling av oppkjøp	999
40.7	Utarbeidelsen av konsernregnskap etter konsernetableringen	1011
40.7.1	Året etter oppkjøpet	1011
40.7.2	To år eller mer etter oppkjøpet	1017
40.8	Nærmere om skatter i konsernregnskapet	1019
40.8.1	Innledning	1019
40.8.2	Bruk av reell skattesats for utsatt skatt	1021
40.8.3	Beregning og presentasjon av utsatt skattefordel	1023
40.9	Omvendt oppkjøp og bruk av kontinuitetsmetoden i konsernforhold	1027
40.9.1	Omvendt oppkjøp	1027
40.9.2	Kontinuitetsmetoden ved oppkjøp	1030
40.10	Trinnvise kjøp av datterselskap	1031
40.11	Reduksjon av minoritetsinteressenes eierandel	1034
40.12	Økning i minoritetsinteressenes eierandel	1038
40.13	Avgang av datterselskap	1040
41	Små foretak	1043
41.1	Innledning	1043
41.2	Definisjon av små foretak	1045
41.3	Regnskapsreglene for små foretak	1050

INNHOLD

41.3.1	Oversikt over valgalternativene	1051
41.3.2	Nærmere om skifte av regnskapsprinsipp	1055
41.3.3	Regnskapsoppstillingen – resultatregnskap og balanse	1059
41.4	Vurdering og presentasjon av de enkelte regnskapspostene	1062
41.4.1	Eiendeler	1062
41.4.2	Egenkapital	1079
41.4.3	Gjeld	1083
41.4.4	Resultatregnskapet	1088
41.4.5	Avvikling og avhendelse av virksomhet	1096
41.5	Noteopplysninger	1096
41.5.1	Generelt	1096
41.5.2	Tolkning av fanebestemmelsen i § 7-1 annet ledd	1097
41.5.3	Noteopplysning om regnskapsprinsipper	1099
41.5.4	Konkrete krav til noteopplysninger i regnskapsloven og NRS 8	1101
41.6	Årsberetning og opplysningsplikt om samfunnsansvar	1112
41.7	Begrenset regnskapsplikt	1114

DEL V – ÅRSREGNSKAP FOR ANDRE REGNSKAPSPLIKTIGE

42	Årsregnskap for ideelle organisasjoner	1119
42.1	Innledning	1119
42.2	Definisjoner og avgrensninger	1121
42.3	Regnskapsreglene for ideelle organisasjoner	1123
42.3.1	Grunnleggende regnskapsprinsipper	1125
42.4	Årsregnskap – oppstillingsplaner og årsberetning	1128
42.4.1	Aktivitetsregnskap (alternativ oppstillingsplan for resultat)	1128
42.4.2	Balansen	1130
42.4.3	Kontantstrømoppstilling	1130
42.4.4	Noteopplysninger	1131
42.4.5	Årsberetning	1132
42.5	Nærmere om innregning, måling og opplysningsplikt	1133
42.5.1	Anskaffede midler	1133
42.5.2	Finans- og investeringsinntekter	1140
42.5.3	Forbrukte midler	1140
42.5.4	Eiendeler	1143
42.5.5	Formålskapital	1145
42.5.6	Eksempel på regnskapsføring	1147
42.6	Forslag til ny stiftelseslov	1148

DEL VI – EKSEMPEL PÅ ÅRSREGNSKAP OG ÅRSBERETNING

- 43 Eksempel på årsregnskap og årsberetning 1151
- 43.1 Eksempel AS 1151

DEL VII – DELÅRSREGNSKAP

- 44 Delårsregnskap 1177
- 44.1 Innledning 1177
- 44.2 Virkeområde 1178
- 44.3 Hva er et delårsregnskap? 1180
- 44.4 Innholdet i et delårsregnskap 1180
- 44.4.1 Perioder og talloppstillinger i delårsregnskapet 1182
- 44.5 Innregning og måling 1183
- 44.5.1 Fortsatt drift 1185
- 44.6 Noteopplysninger 1185
- 44.7 Vesentlighet 1186
- 44.8 Omarbeiding av tidligere delårsregnskap 1188

DEL VIII – IFRS

- 45 Internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) 1191
- 45.1 Oversikt og utviklingstendenser 1191
- 45.2 EU-krav, EU-godkjenning og nasjonal håndheving av standardene 1193
- 45.2.1 Innledning 1193
- 45.2.2 Godkjenningsordningen 1193
- 45.2.3 Håndhevingsordningen i EU og i Norge 1194
- 45.2.4 Norsk Regnskapsstiftelse og IFRS 1196
- 45.2.5 Ikrafttredelse av nye IFRS-regler 1196
- 45.3 Regnskapsloven og IFRS 1197
- 45.3.1 Forholdet til regnskapslovens bestemmelser 1197
- 45.3.2 Forskjeller mellom regnskapslovens ordinære regler og IFRS 1199
- 45.3.3 Forskjeller mellom hver enkelt IFRS og regnskapslovens ordinære regler 1202
- 45.4 Forenklet IFRS (forskrift 21. januar 2008) 1235

DEL IX – SKATTEREGNSKAPET

- 46 Skattemelding med vedlegg 1245
- 46.1 Selskapets opplysningsplikt og virkningen av uriktige eller ufullstendige opplysninger 1245
- 46.2 Næringsoppgave 2 1246

INNHold

- 46.2.1 Spesifikasjoner og tilleggsopplysninger (side 1) 1246
- 46.2.2 Resultatregnskap og balanse (side 2 og 3) 1247
- 46.2.3 Beregning av næringsinntekt (side 4) 1247
- 46.3 Konsernbidrag 1254
- 46.4 Avstemming av egenkapital mv. 1256
- 46.4.1 Avstemming av egenkapitalen 1256
- 46.5 Forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier 1259
- 46.6 Skattemeldingen 1271
- 46.7 Avskrivninger 1283
- 46.8 Gevinst- og tapskonto 1288

DEL X – REGNSKAPSLOVEN MED FORSKRIFT, FORSKRIFT OM FORENKLET ANVENDELSE AV INTERNASJONALE REGNSKAPSSTANDARDEr OG UTDRAG AV AKSJELOVEN

- 47 **Regnskapsloven med forskrifter og utdrag fra aksjeloven** 1293
- 47.1 Lov om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) 1293
- 47.1.1 Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av regnskapsloven av 17. juli 1998 nr. 56 1319
- 47.1.2 Forskrift om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder (Forenklet IFRS) 1325
- 47.2 Utdrag fra lov om aksjeselskaper (aksjeloven) 1329

Litteratur 1357

Stikkord 1365

Eksempelregister

- Eksempel 7.1 – Salg av eiendel før/etter årsskiftet 69
- Eksempel 7.2 – Skattemessig innbetalt kapital 76
- Eksempel 7.3 – Sirkelkonsernbidrag 88
- Eksempel 7.4 – Salg av aksjer eller innmat? 93
- Eksempel 8.1 – Presentasjon av resultatregnskap etter IFRS 111
- Eksempel 9.1 – Tingsinnskudd i datterselskap 123
- Eksempel 9.2 – Salg av virksomhet fra morselskap til datterselskap 124
- Eksempel 10.1 – Prinsippendring 157
- Eksempel 10.2 – Korleksjon av vesentlige feil 160
- Eksempel 10.3 – Note vedrørende korrigering tidligere år 162
- Eksempel 12.1 – Virkelig verdi: Mest fordelaktige marked 183
- Eksempel 12.2 – Virkelig verdi – best mulig bruk 184
- Eksempel 12.3 – Virkelig verdi: Objektivt eller subjektivt grunnlag 192
- Eksempel 12.4 – Avkastningsverdimetoden: Beregning av verdiestimat 200
- Eksempel 12.5 – Substansverdimetoden 204
- Eksempel 13.1 – Verdiberegning av terminkontrakt 212
- Eksempel 13.2 – Renteparitetsteorien 213
- Eksempel 13.3 – Renteswap 217
- Eksempel 13.4 – Verdisikring 225
- Eksempel 13.5 – Rentesikring 228
- Eksempel 13.6 – Valutasikring av forventet framtidig salg inkl. dokumentasjon av sikringsforholdet 229
- Eksempel 13.7 – Valutasikring av forventet framtidig kjøp av driftsmiddel 231
- Eksempel 14.1 240
- Eksempel 14.2 – Indikasjoner på verdifall 243
- Eksempel 14.3 – Indikasjoner på verdifall 243
- Eksempel 14.4 – Hva er riktig vurderingsenhet? 245
- Eksempel 14.5 – Hvordan allokere goodwill? 247
- Eksempel 14.6 – Reallokering av goodwill 248
- Eksempel 14.7 – Beregning av avkastningskrav (WACC) 254
- Eksempel 14.8 – Gjennvinnbart beløp 257
- Eksempel 14.9 – Scenariobasert vurdering av kontantstrømmene 258
- Eksempel 14.10 – Behandling av arbeidskapital 260
- Eksempel 14.11 – Fordeling av nedskrivningsbeløp 262
- Eksempel 14.12 – Riving av bygg 263
- Eksempel 14.13 – Reversering av nedskrivninger 265

- Eksempel 15.1 – Utgifter til tester 290
- Eksempel 15.2 – Utgifter til app-utvikling 291
- Eksempel 15.3 – Utgifter til ny logo og ny grafisk profil 291
- Eksempel 15.4 – Egen utvikling av nettsted 292
- Eksempel 15.5 – Diverse eksempler (forenklet framstilling) 292
- Eksempel 16.1 – Betaling for tilgang til utleide lokaler 308
- Eksempel 16.2 – Verdifall på anleggsmiddel i utenlandsk valuta 315
- Eksempel 16.3 – Avskrivningsgrunnlaget ved restverdi 322
- Eksempel 16.4 – Lineære avskrivninger 326
- Eksempel 16.5 – Produksjonsenhetsmetoden 329
- Eksempel 16.6 – Endring av avskrivningsplan 331
- Eksempel 16.7 – Komponenter med ulik levetid 334
- Eksempel 16.8 – Renovering etter kjøp av brukt driftsmiddel 336
- Eksempel 16.9 – Utskiftning når driftsmidlet ikke er dekomponert 339
- Eksempel 16.10 – Komponenter med ulik levetid 343
- Eksempel 16.11 – Beregning av balanseført verdi 345
- Eksempel 16.12 – Avskrivninger og balanseført verdi ved ulike avskrivningsvarianter 348
- Eksempel 16.13 – Overgang til dekomponering 351
- Eksempel 17.1 – Klassifisering av leieavtale 357
- Eksempel 17.2 – Leie av bygg (generell vurdering) 360
- Eksempel 17.3 – Fordeling av terminbeløp ved finansiell leieavtale 362
- Eksempel 17.4 – Nåverdiberegning av finansiell leieavtale 363
- Eksempel 18.1 (a) – Betinget vederlag – «earnout» 374
- Eksempel 18.1 (b) – Betinget vederlag – «earnout» 375
- Eksempel 18.1 (c) – Betinget vederlag – «earnout» alternativ 1 376
- Eksempel 18.1 (d) – Betinget vederlag – «earnout» alternativ 2 377
- Eksempel 18.2 – Omklassifisering av kjøpesum til lønn 378
- Eksempel 18.3 – Er fisjon transaksjon for eieren? 379
- Eksempel 18.4 – Er fusjon transaksjon for eieren? 381
- Eksempel 18.5 – Regnskapsføring av mottatte utdelinger (1) 387
- Eksempel 18.6 – Regnskapsføring av mottatte utdelinger (2) 389
- Eksempel 18.7 – Regnskapsføring av utdeling, hva er opptjent egenkapital? (1) 390
- Eksempel 18.8 – Regnskapsføring av utdeling, hva er opptjent egenkapital? (2) 392
- Eksempel 18.9 – Konsernbidrag fra M til D 394
- Eksempel 18.10 – Konsernbidrag fra DD til M 397
- Eksempel 18.11 – Konsernbidrag når flere konsernselskaper eier et selskap sammen 397
- Eksempel 18.12 – Egenkapitalmetoden: forutsetninger 400
- Eksempel 18.13 – Løsning egenkapitalmetoden 401
- Eksempel 18.14 – Kjøp av eierandel i et igangværende selskap 403
- Eksempel 18.15 – Beregning av resultatandel og balanseverdi 403
- Eksempel 18.16 – Andeler: Skattepliktig inntekt 404
- Eksempel 18.17 – Beregning av resultatandel og balanseverdi 405
- Eksempel 18.18 – Resultatregnskap og balanse for AS X: Innarbeiding hos eier etter bruttometoden 406

- Eksempel 18.19 – Urealisert internfortjeneste ved oppstrømssalg 411
- Eksempel 18.20 – Negativ verdi av investeringen 413
- Eksempel 18.21 – Egenkapitalmetoden og redusert eierandel 415
- Eksempel 18.22 – Trinnvis investering 416
- Eksempel 19.1 – Rentefritt lån til datterselskap 427
- Eksempel 20.1 – Vurdering etter FIFO-metoden 442
- Eksempel 20.2 – Vurdering etter siste innkjøpspris 442
- Eksempel 20.3 – Vurdering etter gjennomsnittsmetoden 443
- Eksempel 20.4 – Beregning av tillegg for faste tilvirkningskostnader 446
- Eksempel 21.1 – Beregning fullføringsgrad og kontraktsfortjeneste 456
- Eksempel 21.2 – Prosjektregnskap 460
- Eksempel 21.3 – Avsetning for forventet tap 463
- Eksempel 21.4 – Egenregiprosjekter 465
- Eksempel 22.1 – Lån eller kundefordring 473
- Eksempel 22.2 – Beregning av tap på fordringer 474
- Eksempel 22.3 – Merverdiavgift og konstatert tap 475
- Eksempel 22.4 – Merverdiavgift og tapsavsetning 476
- Eksempel 23.1 – Opsjoner 483
- Eksempel 23.2 – Ombyttbare finansielle eiendeler 484
- Eksempel 23.3 – Valuta og investeringer i aksjer 486
- Eksempel 23.4 – Omklassifisering 490
- Eksempel 25.1 – Fond for vurderingsforskjeller 507
- Eksempel 25.2 – Teknisk utbytteramme 512
- Eksempel 25.3 – Kapitalnedsettelse med utdeling etter årsskiftet 513
- Eksempel 25.4 – Kapitalforhøyelse med innbetaling etter årsskiftet 514
- Eksempel 25.5 – Motregning utbytte/aksjonærlån 514
- Eksempel 25.6 – Egne aksjer og utbytteramme 515
- Eksempel 25.7 – Forsvarlig egenkapital, tilleggsutbytte og ekstraordinært utbytte 517
- Eksempel 25.8 – Resultatdisponering 520
- Eksempel 25.9 – Konsernbidrag 520
- Eksempel 25.10 – Fordeling mellom aksjekapital og overkurs 527
- Eksempel 25.11 – Maksimal kapitalnedsettelse 533
- Eksempel 25.12 – Kjøp av egne aksjer 537
- Eksempel 25.13 – Salg av egne aksjer 538
- Eksempel 26.1 – Estimert brutto pensjonsforpliktelse 555
- Eksempel 26.2 – Estimerte pensjonsmidler 556
- Eksempel 26.3 – Pensjonsforpliktelser – regnskapsmessig underdekning 557
- Eksempel 26.4 – Resultatføring estimatavvik etter korridormetoden 561
- Eksempel 26.5 – Regnskapsmessig presentasjon av estimatavvik 562
- Eksempel 26.6 – Opptjening pensjon 565
- Eksempel 26.7 – Beregning og presentasjon av arbeidsgiveravgift pensjoner 567
- Eksempel 26.8 – Årets pensjonskostnad 568
- Eksempel 26.9 – Regnskapsføring av innskuddspensjon 572
- Eksempel 26.10 – Overgang fra ytelsesplan til innskuddsplan 575

- Eksempel 26.11 – Tjenestepensjonsordninger 577
- Eksempel 27.1 – Skattekostnad 580
- Eksempel 27.2 – Skatt ved investering i ANS mv. 591
- Eksempel 27.3 – Utligning av midlertidige forskjeller 598
- Eksempel 27.4 – Måling av utsatt skattefordel 605
- Eksempel 27.5 – Måling av utsatt skattefordel med underskudd til framføring 606
- Eksempel 27.6 – Skattekostnad og permanente forskjeller 609
- Eksempel 27.7 – Fordeling av skattekostnaden 610
- Eksempel 27.8 – Fordeling av skattekostnaden (utvidet) 611
- Eksempel 27.9 – Skattekostnaden ved endret skattesats 612
- Eksempel 27.10 – Feil skatteavsetning i regnskapet for 20x0 613
- Eksempel 27.11 – Skatt og konsernbidrag 614
- Eksempel 27.12 – Balanseføring av utsatt skattefordel 615
- Eksempel 27.13 – Skatt ved fusjon og konserninternt salg 618
- Eksempel 27.14 – Skatt ved konserninterne overføringer 621
- Eksempel 28.1 – Beregning av amortisert kost – finansiell forpliktelse 627
- Eksempel 28.2 – Amortisert kost vs. lineær tilnærming 629
- Eksempel 28.3 – Utskillelse av egenkapitalkomponent 631
- Eksempel 29.1 – Enkeltstående usikker forpliktelse (1) 638
- Eksempel 29.2 – Enkeltstående usikker forpliktelse (2) 639
- Eksempel 29.3 – Beregning av avsetning til garantiansvar (1) 643
- Eksempel 29.4 – Beregning av avsetning til garantiansvar (2) 645
- Eksempel 31.1 – Varer til oppbevaring hos selger 671
- Eksempel 31.2 – Lisensinntekter: Inntektsføring 676
- Eksempel 31.3 – Royalty: Inntektsføring og senere salg av rettighetene 677
- Eksempel 31.4 – Klippekort 679
- Eksempel 31.5 – Lojalitetsprogrammer 680
- Eksempel 31.6 – Honorar til eiendomsmegler 680
- Eksempel 31.7 – Konsulentavtale som løper over ett år til fast pris 687
- Eksempel 31.8 – Tilordning av vederlag basert på markedspriser 690
- Eksempel 31.9 – Bonuspoeng 691
- Eksempel 31.10 – Periodisering av husleie 698
- Eksempel 31.11 – Inntektsføring av usikker fordring 700
- Eksempel 31.12 – Gjennomgående utbytte 704
- Eksempel 31.13 – Gjennomgående utbytte 706
- Eksempel 32.1 – Flyttekostnader: Kostnadsføring 716
- Eksempel 33.1 – Ansatteopsjoner målt til egenverdi 725
- Eksempel 33.2 – Ansatteopsjoner målt til virkelig verdi 726
- Eksempel 33.3 – Endring av utøvelseskursen 727
- Eksempel 33.4 – Aksjebasert betaling med kontantoppgjør 728
- Eksempel 33.5 – Endringer i opsjonsordning 731
- Eksempel 34.1 – kundefordringer i utenlandsk valuta 739
- Eksempel 34.2 – Aksjer i utenlandsk valuta 741
- Eksempel 34.3 – Omregningsdifferanser i konsern 744

- Eksempel 34.4 – Omregningsdifferanser ved nedslag 746
- Eksempel 34.5 – Fordring og gjeld i konsern – utenlandsk valuta 747
- Eksempel 35.1 – Vurderinger ved bruk av estimater 752
- Eksempel 35.2 – Vurderinger ved bruk av estimater 752
- Eksempel 35.3 – Eksempel AS: Prinsippnote fordringer 753
- Eksempel 35.4 – Prinsippnote anleggskontrakter 753
- Eksempel 35.5 – Prinsippnote påkostning (vedlikehold) 753
- Eksempel 35.6 – Usikkerhet om fortsatt drift 755
- Eksempel 35.7 – Eksempel AS: Prinsippnote salgsinntekter 762
- Eksempel 35.8 – Eksempel AS: Konsolideringsprinsipper valuta 762
- Eksempel 35.9 – Eksempel AS: Prinsippnote offentlig tilskudd 764
- Eksempel 35.10 – Eksempel AS: Prinsippnote aksjer i datterselskap og tilknyttet selskap og konsolidering 766
- Eksempel 35.11 – Arten av forskning og utvikling 772
- Eksempel 35.12 – Eksempel AS: Prinsippnote immaterielle verdier og goodwill 773
- Eksempel 35.13 – Varige driftsmidler 774
- Eksempel 35.14 – Eksempel AS: Prinsippnote varige driftsmidler 775
- Eksempel 35.15 – Eksempel AS: Prinsippnote nedskrivning av anleggsmidler 776
- Eksempel 35.16 – Eksempel AS: Goodwill 779
- Eksempel 35.17 – Eksempel AS: Konserndannelse 779
- Eksempel 35.18 – Leieavtaler 780
- Eksempel 35.19 – Eksempel AS: Investeringer i tilknyttet selskap 783
- Eksempel 35.20 – Investeringer vurdert etter markedsverdiprinsippet 784
- Eksempel 35.21 – Eksempel AS: Investeringer i andre selskaper 785
- Eksempel 35.22 – Eksempel AS: Varebeholdninger 786
- Eksempel 35.23 – Eksempel AS: Prinsippnote varer 787
- Eksempel 35.24 – Langsiktige tilvirkningskontrakter 788
- Eksempel 35.25 – Eksempel AS: Kundefordringer og tap 790
- Eksempel 35.26 – Eksempel as: Transaksjoner med nærstående parter 796
- Eksempel 35.27 – Store enkelttransaksjoner 797
- Eksempel 35.28 – Egenkapital 798
- Eksempel 35.29 – Opplysninger om egne aksjer 799
- Eksempel 35.30 – Skatt 806
- Eksempel 35.31 – Eksempel AS: Pensjoner 810
- Eksempel 35.32 – Gjeld som forfaller mer enn fem år etter regnskapsårets slutt 817
- Eksempel 35.33 – Offentlig tilskudd 822
- Eksempel 35.34 – Revisjonshonorar 832
- Eksempel 36.1 – Kjøp av datterselskap 849
- Eksempel 36.2 – Endringsbalanse 851
- Eksempel 36.3 – Spesifikasjon av resultatregnskap og merverdiavgift 853
- Eksempel 36.4 – Tilleggsopplysninger og beregninger 854
- Eksempel 36.5 – Den indirekte modellen 856
- Eksempel 36.6 – Den direkte modellen 858
- Eksempel 38.1 – Ordinær fusjon 896

- Eksempel 38.2 – Overtakende selskap har en eierandel i overdragende selskap før fusjonen 898
- Eksempel 38.3 – Omvendt fusjon 900
- Eksempel 38.4 – Kontinuitetsmetoden 902
- Eksempel 38.5 – Kontinuitetsmetoden ved «negativ kontinuitetsdifferanse» 904
- Eksempel 38.6 – Fusjon med søsterselskap 905
- Eksempel 38.7 – Fusjon mellom morselskap og heleid datterselskap 907
- Eksempel 38.8 – Fusjon mellom morselskap og deleid datterselskap rett etter oppkjøp 913
- Eksempel 38.9 – Oppkjøp og senere fusjon av deleid datterselskap 914
- Eksempel 38.10 – Konsernfusjon som er en egenkapitaltransaksjon 920
- Eksempel 38.11 – Beregning av fusjonsfordringens størrelse 923
- Eksempel 38.12 – Regnskapsmessig åpningsbalanse ved konsernfusjon (kontinuitet) 923
- Eksempel 39.1 – Oppskrivning av pålydende (1) 938
- Eksempel 39.2 – Oppskrivning av pålydende (2) 939
- Eksempel 39.3 – Fisjon med oppløsning av overdragende selskap 952
- Eksempel 39.4 – Fordeling av egenkapitalposter ved kontinuitet 955
- Eksempel 39.5 – Fordeling av egenkapitalposter ved transaksjon 956
- Eksempel 39.6 – Etablering av mellomværende ved fisjon 960
- Eksempel 40.1 – Konsern 966
- Eksempel 40.2 – Indirekte aksjeeie og gjensidig aksjeeie 969
- Eksempel 40.3 – Egne aksjer 971
- Eksempel 40.4 – Unntak for underkonsernregnskap 975
- Eksempel 40.5 – Stiftelse av datterselskap 979
- Eksempel 40.6 – Interne fordringer og rente 983
- Eksempel 40.7 – Internt utbytte 983
- Eksempel 40.8 – Internt varesalg 984
- Eksempel 40.9 – Tap på intern fordring 986
- Eksempel 40.10 – Internt varesalg uten videresalg 988
- Eksempel 40.11 – Internt varesalg med videresalg 989
- Eksempel 40.12 – Internt salg av driftsmiddel 991
- Eksempel 40.13 – Minoritetens resultatandel 994
- Eksempel 40.14 – Kapitalinnskudd og minoritetsinteresse 996
- Eksempel 40.15 – Renter på interne fordringer 997
- Eksempel 40.16 – Interngevinst ved oppstrømssalg 998
- Eksempel 40.17 1002
- Eksempel 40.18 – Merverdianalyse 1006
- Eksempel 40.19 – Merverdianalyse og minoritetsinteresse 1009
- Eksempel 40.20 – Egenkapital i konsernregnskapet 1012
- Eksempel 40.21 – Konsernregnskap ett år etter oppkjøp 1013
- Eksempel 40.22 – Konsernregnskap to år etter oppkjøp 1018
- Eksempel 40.23 A – Bruk av reell skattesats 1021
- Eksempel 40.23 B – Kjøp av eiendomsselskap 1023
- Eksempel 40.24 – Internt varesalg og utsatt skatt 1024

- Eksempel 40.25 – Internt salg av driftsmiddel og utsatt skatt 1025
- Eksempel 40.26 – Utsatt skattefordel i konsernbalansen 1026
- Eksempel 40.27 – Omvendt oppkjøp 1028
- Eksempel 40.28 – Omvendt oppkjøp 2 1028
- Eksempel 40.29 – Kontinuitet 1030
- Eksempel 40.30 – Trinnvise kjøp 1031
- Eksempel 40.31 – Trinnvis kjøp og goodwill 1033
- Eksempel 40.32 – Reduksjon av minoritetsinteresser 1035
- Eksempel 40.33 – Økning av minoritetsinteressene 1038
- Eksempel 40.34 – Aksjeemisjon og minoritetsinteresser 1039
- Eksempel 40.35 – Salg av datterselskap 1041
- Eksempel 41.1 – Resultatdisponering 1061
- Eksempel 41.2 – Anleggskontrakter etter fullført kontrakt 1074
- Eksempel 41.3 – Porteføljevurdering aksjer 1077
- Eksempel 41.4 – Noteopplysning om anleggskontrakter:
  - Fullført kontrakt 1101
- Eksempel 42.1 – Aktivitetsregnskap 1147
- Eksempel 44.1 – Kvantumsrabatt 1184
- Eksempel 44.2 – Bonus ansatte 1185